

Sygn. akt IV U 277/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Maja Snopeczyńska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 09 stycznia 2018 roku w Ś.

sprawy z odwołania **M. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawie (...) z dnia 26.07.2017 roku

o zwrot zasiłku chorobowego

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...) ZAS z dnia 26.07.2017 roku i ustala brak obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego opisanego w tej decyzji, ustalając, iż nie stanowi on nienależnie pobranego świadczenia.

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 26 lipca 2017 roku, odmawiającej mu prawa do zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okres od dnia 6 czerwca 2016 roku do dnia 30 czerwca 2016 roku i zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie (...) brutto, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie prawa do zasiłku chorobowego we wskazanym okresie.

Uzasadniając odwołanie powód podał, że w spornym okresie był po zabiegu nogi, który odbył się w Szpitalu (...) w Ś. w dniu 1 maja 2016 roku i został powtórzony następnie w dniu 4 maja 2016 roku. Podniósł, że w tym czasie nie wykonywał osobiście czynności z tytułu zawartej z (...) S.A. w P. umowy zlecenia, w zastępstwie za niego pracował T. L.. Powód zaznaczył, że przez cały okres choroby poruszał się o kulach, ropowica stopy prawej uniemożliwiła mu chodzenie.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w kwocie (...)

Uzasadniając stanowisko powołano podstawę prawną decyzji podnosząc, iż powód w czasie orzeczonej niezdolności do pracy świadczył pracę zarobkową na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) S.A. w P. i otrzymał za to wynagrodzenie.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

W dniu 31 marca 2016 roku powód M. S. zawarł z Zakładami (...) S.A. w P. umowę zlecenia, której przedmiotem było wykonanie w okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku czynności związanych z doczyszczaniem sal produkcyjnych z kurzu produkcyjnego, zgromadzonego na wysokości większej niż 1,5 m od podłogi.

Brygada czyszcząca składała się z sześciu osób, jednorazowo prace wykonywały trzy osoby. Zakład wyraził zgodę na zmiany składu czyszczącego w ramach osób, które miały podpisaną umowę zlecenia. Przy powierzaniu zastępstwa w brygadzie rozliczenia następowały między jej członkami.

W okresie od dnia 6 czerwca 2016 roku do dnia 30 czerwca 2016 roku powód miał orzeczoną niezdolność do pracy.

We wskazanym okresie czynności wynikające z umowy zlecenia na rzecz Zakładu (...) S.A. w P. wykonywał kolega powoda T. L. – członek drugiej brygady trzyosobowej. Powód osiągnął z tego tytułu wynagrodzenie.

Decyzją z dnia 26 lipca 2017 roku organ rentowy stwierdził, że wypłacony powodowi zasiłek chorobowy za okres od dnia 6 czerwca 2016 roku do dnia 30 czerwca 2016 roku stanowi nienależne pobrane świadczenie i zobowiązał powoda do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie (...),17 brutto z przyczyn podanych w uzasadnieniu.

Dowody:

- akta ZUS – w załączeniu,
- przesłuchanie powoda M. S. – e-protokół k. 27,
- zeznania świadków: T. L. , P. B. i P. P. – e-protokół k. 27,
- zeznania świadka I. M. – e-protokół k. 41.

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zwążył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 Ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1778 j.t.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11. Ust. 2 cytowanego przepisu stanowi, że za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Zdaniem Sądu pobrany zasiłek choroby nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia.

W niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki art. 17 Ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1368 j.t.).

Art. 17 ust. 1 cytowanej Ustawy stanowi, że ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Przesłanki utraty prawa do zasiłku są niezależne od siebie i mają samoistny charakter.

Pierwszą z wymienionych przyczyn powodujących utratę prawa do zasiłku chorobowego jest wykonywanie pracy zarobkowej podczas orzeczonej niezdolności do pracy. Sankcja ta dotyczy zarówno zasiłku, jak i świadczenia rehabilitacyjnego.

Pracą w rozumieniu komentowanego przepisu jest praca w potocznym tego słowa znaczeniu, w tym także wykonywanie różnych czynności na podstawie różnych stosunków prawnych - stosunku pracy, stosunków o charakterze cywilnoprawnym, a także prowadzenie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie (wyrok SN z dnia 20 stycznia 2005 roku, sygn. akt II UK 154/04, OSP 2006, z. 4, poz. 43). Za pracę zarobkową może być również uznane wykonywanie czynności na podstawie łączącego ubezpieczonego ze spółką kapitałową stosunku prawnego o charakterze korporacyjnym (A. M., Kiedy pracownik traci prawo do zasiłku chorobowego, GP 2006, nr 7, s. 23, wskazując na wyrok SN z dnia 20 stycznia 2005 roku, sygn. akt I UK 154/04, OSNP 2005, nr 19, poz. 307).

Pracą zarobkową na gruncie komentowanego przepisu określa się wszelką aktywność ludzką, która zmierza do uzyskania zarobku, nawet gdyby miała ona polegać na czynnościach nieobciążających organizmu ubezpieczonego w istotny sposób. Podkreśla się dodatkowo, że takie definiowanie pracy zarobkowej wypływa z konieczności ścisłego stosowania przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, w którym przeważa - z uwagi na bezwzględnie obowiązujący charakter norm prawnych - formalistyczne ujęcie uprawnień ubezpieczonych (wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2005 roku, sygn. akt I UK 370/04, OSNP 2005, nr 21, poz. 342, OSP 2006, z. 12, poz. 134; wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 roku, sygn. akt III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338). Wykonywanie pracy zarobkowej określa się również jako wykonywanie szeroko rozumianej pracy odpłatnej (J. Jankowiak, glosa aprobująca do wyroku sygn. akt I UK 370/04). Przy określeniu "zarobkowego" charakteru pracy wskazuje się także, że przepisy nie wymagają, aby praca była podjęta "w celu zarobkowym". Jeśli zatem wykonywanie określonych czynności przynosi rzeczywisty dochód, wówczas problem, czy praca została podjęta "w celu" uzyskania tego dochodu, traci na znaczeniu, jako dotyczący motywów zachowania.

W tym miejscu powołać należy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 lutego 2014 roku, sygn. akt SK 18/13, w którym wskazano, że art. 17 Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zakresie, w jakim stanowi podstawę do utraty prawa do zasiłku chorobowego ubezpieczonego, który wykonywał pracę zarobkową, uzyskując wynagrodzenia przekraczające minimalną wysokość wynagrodzenia za pracę, jest zgodny z art. 67 ust. 1 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2, art. 31 ust 3 oraz art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu Trybunał podkreślił, że ustawodawca przewidział, że osoby, które są w stanie samodzielnie zarabkować pomimo pozostawania na zwolnieniu lekarskim, nie są w ogóle objęte zakresem prawa do zabezpieczania społecznego, a także, że przesłanką realizacji tego prawa jest brak środków utrzymania obywateli niezdolnych do pracy ze względu na chorobę.

Z kolei zachowaniem niezgodnym z celem zwolnienia określić można takiego typu postępowanie, które w powszechnym odczuciu jest nieodpowiednie dla osoby chorej i może nasuwać wątpliwości co do rzeczywistego stanu zdrowia ubezpieczonego (I. J., Prawo socjalne. Komentarz..., art. 17). Wykorzystywaniem zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia jest zawsze wykonywanie czynności mogących przedłużyć okres niezdolności do pracy. Celem zwolnienia od pracy jest zaś odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy, stąd w jego osiągnięciu przeszkodą mogą być wszelkie zachowania ubezpieczonego utrudniające proces leczenia i rekonwalescencję (wyrok SN z dnia 14 grudnia 2005 roku, III UK 120/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 338).

To na stronie pozwanej ciążył obowiązek wykazania, że powód rzeczywiście w okresie orzeczonej niezdolności do pracy wykonywał pracę zarobkową. Tymczasem z wiarygodnych zeznań powoda oraz przesłuchanych w sprawie

świadków wynika jednoznacznie, że powód w okresie niezdolności do pracy nie wykonywał pracy zarobkowej, bowiem zastępował go kolega z drugiej brygady T. L.. Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił nadto na ustalenie, że w razie niezdolności do pracy jednego ze zleceniobiorców trzyosobowej grupy lub jego nieobecności w pracy z innego powodu powszechną praktyką było, iż zastępował go kolega z grupy przeciwnej, po wcześniejszym takim ustaleniu pomiędzy wymienionymi. Na zmiany składu czyszczącego w ramach osób, które miały podpisaną umowę zlecenia zleceniodawca wyraził zgodę – tak w piśmie zleceniodawcy z dnia 19 czerwca 2017 roku – k. 4 akt ZUS.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż brak było materialnej podstawy odmowy powodowi prawa do zasiłku chorobowego i na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...)z dnia 26 lipca 2017 roku i ustalił brak obowiązku zwrotu zasiłku chorobowego opisanego w tej decyzji, ustalając, iż nie stanowi on nienależnie pobranego świadczenia.